

Komponenty použité pri nainštalovaní sat. supravýživy často prechádzajú od prvotnej inštalácie roznohmi zmenami stavov, ktoré môžu časom obmedziť a príp. úplne znemožniť príjem danej služby a ich frekvencií. Aj v tomto prípade je potrebné aby si užívateľ kompletu uvedomil skutočnosť, že sat konvertor je jedným z komponentov, ktorý je umiestnený vo vonkajšom prostredí, čím je trvale vystavený vplyvom vonkajšieho prostredia, napr. teplotným výkyvom, ktoré pri dlhodobom užívaní preveria ako mechanickú časť prevedenia tak aj spoľahlivosť vnútorných obvodov a ďalších prvkov. Pod posobením vonkajšieho prostredia rozumieme okrem posobenia UV žiarenia aj ďalšie vplyvy ako napr. hustý dážď s kvapkami väčších rozmerov a krupy, ktoré ak sú intenzívne a nadrozmerné môžu nielen znemožniť príjem, ale aj mechanicky znehodnotiť napr. krytku ožarovača konvertora. Ak je suprava umiestnená na prístupnom mieste je tým užívateľovi umožnené si opticky skontrolovať celistvosť a neporušenosť tela konv. a celej zostavy. V prípade umiestnenia na obtiažne prístupné miesto je však málo predpokladaná kontrola, užívateľ vykonáva kontrolu celistvosti tela konvertora až z dôvodu porúch v prijíme. Jednou z evidentne najslabších častí sat konvertora je krytku ožarovača. V minulosti boli prevedenia krytov vyhotovované v evidentne rozmernejšom prevedení, čoho dôkazom sú fotografie značky staršieho prevedenia, u ktorého sú zmeny po dlhodobom užívaní minimálne, skoro nepozorovateľné. Dlhodobé poznatky poukazujú na skutočnosť, že rozhodujúcim faktorom je nielen kvalita použitého plastu, ale aj jeho farebné prevedenie. V prípade, že sa jedná o tzv. teplý odtieň, vďaka ktorému hmota absorbuje vyššie teploty, čím nielen rýchlejšie zvetráva, taktiež sa prehrieva spolu s krytom ož. celé telo a tým aj vnútorné obvody, čo môže viesť v prípade vyšších teplôt aj napr. ku čiastočnému odladeniu oscilátora konvertora. Zhodnotiť vplyv pozitívneho odtieňa je možné aj u tela konvertora po dlhodobom užívaní sa zmena odtieňa u chladných farieb prejavovala menej ako u sýtych odtieňov, ktoré vykazovali zmeny. Preukázateľne v tomto prípade je významný aj farebný odtieň parabolickej antény. U sýtych odtieňov sa vplyvom farby v porovnaní s bledším odtieňom v ohnisku navyšuje teplota, ktorá pri dlhodobom posobení výrazne znižuje životnosť krytky ožarovača. V praxi sa vyskytli prípady, kedy užívateľ kovovej paraboly pri poškodení koroziou na jej tele použil na opravy celej plochy sýte farby s lakom, čím parabola prijímala vyššie teploty, ktoré dokázali krytku ožarovača znehodnotiť až do nepoužiteľného stavu. Preto pri príp. opravách sú doporučované bledé odtiene bez laku, ktoré pri absorpcii tepla nie sú až tak výrazné. U istej série konvertorov s modrým priehľadným telom distribuovaných tuzemskou firmou dochádzalo po cca roku od inštalácie ku javu, pri ktorom kryt najskôr zmenil povodný farebný odtieň do inej vyblednutej podoby, po ktorej v krátkom čase nasledoval úplný rozpad krytu ožarovača, čo spôsobilo po zatečení jeho úplnú nefunkčnosť. Uvedený stav je možné eliminovať zmenou farby krytu, napr. na biely odtieň, takto upravený konvertor v zapojení multifeed po cca 2. rokoch služby spomenutú deformáciu nevykazoval, kým jeho neupravený kolega umiestnený na príjem inej pozície bol už viditeľne poškodený a tým znehodnotený. Jednou z možností ako uvedený problém provizorne vyriešiť je výmena povodného krytu za rozmerovo vyhovujúci napr. plastový vrchnák zo sprayu, príp. tí zdatnejší si u sustružníkov objednali tzv. napr. silonové čiapočky, ktorými nahradili povodné poškodené krytky. Jednou z ďalších možností, ktoré môžu spôsobiť uvedenú vyobrazenu vadu je tlakové posobenie časti objímky paraboly. U väčšiny parabolických antén je konvertor zaistený proti pohybu a pootočeniu pomocou väčšine plastovou objímkou. Objímky sú v roznohych prevedeniach, napr. s dvoma zaistovacími skrutkami, príp. časť objímky je uložená v pohyblivom puzdre a zaistenie je pomocou jednej skrutky, príp. sú aj celokovové objímky v prevedení multifeed. Tu je potrebné poukázať na skutočnosť, že významnú úlohu pri uvedenej závađe zohráva prekazateľne aj sila, pomocou ktorej sú skrutky zaistované. Tlak, ktorý po neprimeranom zaistení vyvinie objímka na telo konvertora v mieste istenia sa prenáša na koncovú časť konvertora v smere ku krytku ožarovača. Vďaka tomuto posobeniu sa vyvinie

silu, ktorá posobením na dotykovú plochu krytky čiastočne zmení obvodové rozmery a z toho dôvodu môže dlhodobé posobenie spôsobiť vyobrazenú prasklinu krytu ožarovača. Tuto teóriu podporuje foto monoblocka, kde jedna krytka ožarovača v pôvodnom umiestnení viditeľne vykazuje rozsiahlejšie poškodenie. Pozoruhodné je, že deformáciu a zmenu rozmerov tela konvertora je možné vytvoriť miernym tlakom prstov dlane, čo svedčí o krehkosti prevedenia spoja. Tuto simuláciu vhodne dokumentujú priložené fotografie, u ktorých je po tlaku na miesto spoja prekazateľne sa zväčšujúca sa medzera v spoji oboch častí tela. V prípade detailného porovnania mech. prevedenia je evidentnou výhodou staršieho výrobku skutočnosť, že spoj oboch častí je v horizontálnom prevedení a tým nie je v línii s tlakom zaistovacej objímky. Navyše je spoj istený pomocou dvoch skrutiek, čím sa zabezpečí vyššia mech. pevnosť celého tela. Vhodným a prekazateľným spôsobom toto tvrdenie podporuje spoločné foto štvorice danej značky, kde je viditeľná zmena vzájomnej vzdialenosti ožarovača voči telu konvertora, kedy u nepožitého konv. je rozdiel zanedbateľný, zatiaľ čo u použitého je viditeľná evidentná zmena stavu. Daná zmena môže byť spôsobená nevhodným konštrukčným riešením, kedy napr. do medzipriestoru vniká voda, ktorá v zimnom období pri rozdielnych vonkajších teplotách prostredia spôsobí vnútorné pnutie. To môže spôsobiť následnú zmenu rozmerov a vzájomnej vzdialenosti oboch častí t.j. tela a krytky ožarovača konvertora. U konv. značky Sharp je prevedenie spoja oboch častí riešené prekrytím väčšej časti hrdla konvertora plochou ožarovača, kedy koncová časť krytky je ukončená tzv. falcom a preto pri tomto prevedení nedochádza ku pnutiu, ktoré by spôsobilo zmenu rozmerov príp. poškodilo krytku ožarovača, pričom minimalizáciu tlaku objímky zabezpečujú už spomenuté skrutky v tele konvertora. Aj v tomto prípade je potrebné upozorniť, že nielen spomenutý tlak objímky na telo konvertora je skutočnou príčinou, iste svoju úlohu zohrá aj prostredie, kedy pod vplyvom rozdielnych teplôt plasty menia nielen svoju štruktúru ale aj svoje rozmery. V tomto prípade je potrebné si uvedomiť, že napr. aj už spomenuté UV žiarenie svojim posobením znižuje mechanickú pevnosť plastov, naruša ich vnútornú štruktúru a tým skracuje životnosť výrobku. Príkladom môžu byť stahovacie pásky využívané napr. na istenie koax. kabeľu, ktoré pod posobením prostredia menia štruktúru, zvetrajú až do stavu úplnej deformácie a následného rozpadu. Inak povedané v tomto prípade sa jedná o kombináciu kvality použitých prvkov pri výrobe a trvalé posobenie vonkajšieho prostredia. V dobe minulej sa kvalita celkového prevedenia konvertorov značne líšila od v súčasnej dobe komerčne poskytovaných, čo vhodným spôsobom dokumentuje foto konvertora z doby minulej, kedy sa v texte spomenutý jav nevyskytoval. Umyselne boli na príslušných fotografiách umiestnené vedľa seba konvertor z 90-tych rokov a konvertory z poslednej série výrobcu v súčasnosti dostupné v predajniach so sat. technikou. Fotografie jasne dokazujú minimálne zmeny ako fareného odtieňa tela, tak aj neporušenosť a celistvosť krytky ožarovača u sat. konv. Sharp približný vek 13 až 15 rokov, pričom oba poškodené kusy vyobrazených modelov majú vek 17 a 21 mesiacov od prvotnej inštalácie. Aj tu je potrebné pripomenúť a tí znalejší problematiky si iste spomenú, že vyobrazený sat konvertor mal v čase predaja na trhu v danom období prekazateľne niekoľkonásobne vyššiu cenu voči súčasnému modelu od iného výrobcu. Uvedený rozdiel stavu je iste možné odvodniť aj vyššou kvalitou plastových prvkov použitých pri výrobe ako aj iste krajinami, v ktorých v tom období výroba prebiehala. Svoju úlohu iste zohral aj silný lobbing na zníženie ceny, vďaka ktorej sa zvýšila predajnosť, tým však značne utrpela kvalita výsledného výrobku. Z uvedených fotografií je evidentné, a iste pozoruhodné, že poškodenie u všetkých vyobrazených konvertorov je čo sa týka miesta viacmenej identické. Vyobrazené sat konvertory sú umiestnené v parabolách rôznych značiek. Jeden z poškodených konv. bol umiestnený v kovovom multifeede u paraboly Gibertini, zvyšné boli fixované v plastových objímkach. Ožarovač však prekazateľne nie je jediná časť sat konvertora, ktorá podlieha zmenám stavu. Súčasťou konv. býva kvôli identifikácii informačný štítok, ktorý oboznamuje užívateľa o výrobcovi a technických údajoch

daného výrobku. Bývalo samozrejmosťou, že min. aspoň počas záručnej doby by mali byť údaje zo štítku nemenné t.j. čitateľné. Priložené fotografie však dokumentujú stav, kedy po dobe 17 mesiacov od prvotnej inštalácie sa stáva štítok pod vplyvom vonkajšieho prostredia nečitateľným a tým nie je užívateľovi umožnená identifikácia výrobku. Tieto skutočnosti môžu spôsobiť príp. problematické stavy napr. pri reklamacii nakoľko nebude možné konfrontovať údaje zo záručného listu s údajmi z typového štítku. Pre porovnanie je foto, kde je možné porovnať kvalitu štítku u generačne vzdialených konvertorov. Malo by byť preto nepísanou povinnosťou výrobcu, aby pri výrobnom procese využil všetky možné a dostupné prostriedky a technologické postupy nato, aby výrobok aj po istej dobe užívania udržiaval mechanickú pevnosť tela a nemenil pod vplyvom prostredia svoje konštrukčné vlastnosti a tým neobmedzoval svoju funkčnosť a prevádzku. Cieľom tohoto príspevku nebolo v očiach užívateľov znehodnotiť prezentované výrobky, bolo však nutné týmto poukázať na možné príčiny, ktoré môžu viesť ku výpadkom príp. nefunkčnosti sat. kompletu využívaného na príjem rôznych služieb. Použité fotografie boli zrealizované s povolením majiteľov suprav za ich osobnej účasti.